

Alpakkagyűrű-sorozat

Nagy Zsuzsanna

Nyugat-Magyarország Egyetem Savaria Egyetemi Központ, Berzsenyi Dániel

Pedagógusképző Kar

Vizuális- és környezetkultúra-tanár, Játék- és szabadidő-szervező tanár 2. évfolyam

Témavezető: Dr. Bordács Andrea, mb. intézetigazgató, főiskolai docens

Sorozatom tizenöt darab egyedi tervezésű alpakka gyűrűből áll. A gyűrűk háromféle típusra oszthatók fel, melyek a következők: foglaltos (melyekből a kövek cserélhetőek), a forrasztással készültek (amelyeknek mérete kismértékben változtatható) és a forrasztás nélkül készültek (a méret szintén kis mértékben állítható). Mindegyik típus öt egyedi tervezésű darabból áll. A sorozatot több egyedi ékszer és medál elkészítése előzte meg olyan ékszereket készítettem, melyeknél a követ maga az anyag feszessége tartja (külön készített foglalt nélkül). A kivitelezést rengeteg előzetes gyakorlat és tervezések sora előzte meg. Számomra nagyon érdekes volt a munka, mivel igazi kihívás volt ezeknek a technikai megoldásoknak a kitalálása felfedezése. Érdekesnek találtam, hisz fokozatosan fedeztem fel a téma megközelítésének lehetőségeit. A célom elérése érdekében különböző kísérleteket próbáltam ki, feszegettem az anyag tulajdonságait, tűrőképességeit és azt a lehető legtöbbféle képen ki is használtam, ami az anyaggal elérhettem. Munkáim egyszerű letisztult stílust képviselnek. Az elegancia életérzését sugallják. Stílusos egyedi megjelenést biztosítanak.

Munkáim mind elkészítésükben, formában és sajátosságukban eltérnek más ékszerekhez képest, hisz nem hétköznapi módon vannak kivitelezve, mint említettem az anyag lehetőségeihez mérten vannak alakítva. Minden típus különleges hisz egyedi és típusonként más sajátos jellemzővel bírnak. Formailag letisztultak, egyszerűek, de mégsem hétköznapi a megjelenésük, az alakzatok gazdag variációkat rejtene. A precíz elkészítésnek köszönhetően igényes elegáns a megjelenésük. A sorozatban egyetlen azonos példány sem található csak hasonlóak, mondhatni egymás folytatásai tovább gondolásai. A forma és a funkció egymásba fonódódik, azok egyensúlyt hoznak létre. Hordhatóak alkalmi, de akár hétköznapi viselet részeként is. A műfaji határok feszegetéséből sikerült létrehoznom a sorozatot.

Munkáim alapötletéhez Veres Éva ötvös iparművész munkái inspiráltak, de legfőképpen az ékszerüzletek tömördek mennyiségű ékszerei adtak ötletet. Rengeteg rajzolás-tervezés, és számos ékszer megnézése után jött az ötlet, hogy egy másik eddig ismeretlen irányba induljak el, az alapfunkció megtartása mellett. A piacon fellelhető ékszerek nem csak funkciójukban, de külső megjelenésükben is hasonló tömegtermékek. A sorozatom elkészítésénél célom az volt, hogy a piacon megjelenő gyűrűkkel szemben valami egyedit, valami hozzá nem fogható alkossak, ugyanakkor amit mindenki szívesen hordana (a sorozat változatosságának köszönhetően pedig mindenki megtalálja az ízléséhez legközelebb álló példányt) és egyedi ékszereket készítek.

Számomra a legszebb anyag a fém, azon belül is az ezüst és az alpakka, mivel számtalan lehetőséget hordoznak magukban, úgy alakíthatók, ahogyan csak szeretném (bizonyos keretek közt ameddig az anyag engedi), amit a lehető legnagyobb mértékben szeretek kihasználni. A gyűrűk alapja lemez, egyszerű sík, melyből egy különleges egyedi dolgot tudok létrehozni annyiféleképpen variálva, amennyit elképzelni sem lehet, kivitelezési lehetőségek száma ismeretlen, hisz egy készülendő munka készítése közben újabb inspirációt nyújt a következő elkészítéséhez.

A gyűrűk alpakkából készültek.

Az alpakka réz, cink és nikkel ezüstfehér színű ötvözet. Az idők folyamán, sokféleképpen nevezték: pakfongnak, újezüstnek, argentinnak, alpakkának. Az ezüstözött alpakkát nálunk khinczi ezüstnek hívták. Az alpakka fehér színe a nikkeltől, nyújthatósága a réztől, olvadákonysága a cinktől függ leginkább. Kalapálás hatására rendkívül rugalmas lesz, ami nagyon alkalmassá teszi például rugalmasan nyíló karkötő és nyaklánckészítésre. Az általam készített egyes gyűrűtípusnál a fém e tulajdonságát használtam ki, mely segítséget nyújtott a tervek létrehozásában. Jellemzője még az alpakkának, hogy itthon nehéz hozzájutni. Amit eddig sikerült felfedeznünk az vékony lap és huzal. Ezért én is ilyen formában használtam fel (lemezről szabtam ki a gyűrűket).

1. Az első típusú gyűrűnél féldrágaköveket és szintetikus köveket foglaltam be, melyek úgy vannak befoglalva, hogy azokat könnyedén szét lehessen szedni (ki lehessen bennük cserélni a köveket). A követ tartó elemet egy ékkel ki lehet ütni. Ezek a tartóelemek (egy esetben csak kő) pontosan illeszkednek, tehát nem esnek ki maguktól. A sorozat különlegessége, hogy a kövek olyan pontosan illeszkednek, és mégis szoros kötés nélkül, ami lehetővé teszi a kő leváltását. A foglalatok eltérnek a megszokottaktól, hisz nem a szokásos foglalat technikát alkalmaztam. Minden egyes darabnál sajátos, a gyűrű formájához alkalmazkodva foglaltam be azt. Eltérés még hogy nem a szokásos jellegzetes alakban, hanem egyes esetekben fordítottan alkalmaztam a kiegészítő elemet, tehát fordítva helyeztem el a követ, ami nem hétköznapi megjelenésével izgalmas megjelenést kölcsönöz.

A jáde kő tulajdonságai:

Jáde=	A	jadeithez	hozzárendelhető:
Csakra:	szakrális	csakra,	napfonat csakra, szívcsakra
Csillagjegy:	Bika,	Rák,	Mérleg, Halak
Tulajdonsága:	zöldes	fehér, zöld,	szürke, sárgás, áttetsző, átlátszatlan

Gyógyhatása: A jadeit erős hatással van a hólyag és a vese működésére. Nemcsak a sav-bázis háztartást tartja egyensúlyban, hanem a vízháztartást is. Emellett segít a méreganyagok kiválasztásában és elvezetésében, ezért remekül használható elhízás esetében is. A jadeit erősíti az idegeket, feszültség és kimerültség esetén élénkítő hatású, a feszültség és az oldottság közötti kiegyensúlyozottság érzését kelti. Visszaadja a belső békét és nyugalomunkat. A jade a tisztaság és a nyugalom jelképe. Keleten nagyra értékelik, a lelki béke bölcsességét jelképezi. A szívcsakrával társítják, növeli és táplálja a szeretetet. Védelmet nyújt, távol tartja az ártalmakat. Azt tartják, hogy vonzza a szerencsét és a barátságot.

Elkészítésük:

Egy alpakka lemezre felkarcoltam a méreteket, majd kiszabtam kivágtam őket. A gyűrűk karika részeit kilágyítás után kör alakúra formáltam, kalapáltam, majd kemény forrasztással megforrasztottam azokat. A foglalatnál a kiszabott szalagot bejelöltem karctűvel, majd azokat a tervrajzoknak megfelelően (az áttört részeknél fűrés után lomb fűrészel) kifűrészeltem, hajlatoknál megfelelő szögben bereszeltem, majd felhajtottam és szintén kemény forrasztással forrasztottam össze ezzel egy időben a karikához is hozzá forrasztottam. A tartóelemek helyét a forrasztás után kijelöltem, majd a megfelelő helyen kicsit bereszeltem. A követ a helyére illesztettem, és a kiszabott tartóelemet a helyére ütöttem fakalapáccsal. Több lépésben fényesre políroztam.

Készítettem egy nyitott foglalatú gyűrűt is, melynek látványos foglalatja van. A szintetikus kő nagy része látszik. Csak két oldalán van rögzítve. Követ ki lehet cserélni benne, mivel magában az alpakka feszessége a tartó elem. Megfelelő anyagvastagság szükséges hozzá. Szintetikus köveket foglal magában. (Szintetikus kő = drágakövekkel azonos szerkezetű, kémiai összetételű, laboratóriumban előállított kő). Áttetsző színű követ használtam fel, egyszerűsége és letisztultsága miatt. Esztétikai szempontból a gyűrű megfelelő része.

Elkészítése:

A gyűrű karika része: a lemezre felkarcoltam a méretet, majd kiszabtam ki vágtam. A gyűrű karika részeit kilágyítás után kör alakúra formáltam kalapáltam, majd kemény forrasztással megforrasztottam azokat.

Foglalata: a foglalatnak való anyagot bereszeltem felhajtottam, összeforrasztottam kemény forrasztással, ezzel egybe forrasztottam a karikával. A bereszeltem a szintetikus kő helyének valót, majd helyére ütöttem fakalapáccsal. Fényesre políroztam.

2. A második típusnál az elemek egymásba vannak bújtatva így egy kis térbeliséget kölcsönöz, ennek köszönhetően kismértékben állítható is a gyűrű körmérete. Ennek a fajtának különböző változatait készítettem el, van ahol teljesen körbe ér, de vannak olyan darabok is melyek csak háromnegyedese (nem érnek teljesen körbe). Ennél típusnál szintén egyedi kivitelezés jellemző, egymásra épülnek alapelvük azonos.

Elkészítésük:

Lemezről kiszabtam lemez vágóval az ékszernek való, ahol szükség volt rá, az áttört részeknél fűrés után lombfűrészszel kifűrészelttem. Kilágyítás után egymásba bújttattam az elemeket, majd fakalapáccsal egy acélrúdon karikává kalapáltam azokat. Majd kemény forrasztással összeforrasztottam. Fényesre políroztam.

3. A harmadik típusnál a sorozat elemei pedig egy agyagból állnak (forrasztás nélkül készültek). A gyűrűk kör jellegét egymásba bújtatással értem el, úgyhogy teljesen kihasználtam a technikai tudást és az anyag jellegzetességeit. Szintén jellemző e típusú munkákra, hogy méretük kismértékben változtató. Az alapelv szintén azonos, munkák egymásra hasonlítanak, de mégis eltérőek. Különlegességük, hogy az anyag feszsége miatt nem lehet szétszedni őket, de mégis kissé „mozdíthatóak” hisz köralakban állítható a méret, de tipikus formája nem. Az anyag feszsége tartja stabilan a formát.

Elkészítésük:

A gyűrűket kiterített palástját körbe fűrészelttem, az áttört részénél fűrés után lombfűrészszel kifűrészelttem. Az anyagot kilágyítottam, két végét összebújttattam, acélrúdon kiegyengettem fakalapáccsal karikává, majd kipolíroztam.

A három különböző típusban nem zárjaki egyik a másikat, hogy egymással párosítva, keverve viselje őket, aki hordja, mert ugyan különböznek, de stílusukban, geometrikusformájukban közel állnak egymáshoz.

Sorozatom csupán gyűrűkből áll, a sorozatott hasonló medál és gyűrűk elkészítése előzte meg. Gyűrűket készítettem, mivel ebben az ékszerfajtában találtam a legtöbb lehetőséget a céljaim eléréséhez. A sorozat tovább gondolásán, fejlesztésén folyamatosan dolgozom jelenleg egy ékszer kollekció (nyakék, fülbevaló, gyűrű és a hozzá illő karperec) elkészítésén dolgozom. A kollekció módon készül, forrasztás nélkül az anyag feszesége tartja a befoglalt követ.